

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/173886,Akcja-Daniłowiczowska-Odbicie-wieźniow-z-aresztu-Kriminalpolizei-27-lipca-1942-w.html>
08.04.2026, 23:54

„Akcja Daniłowiczowska. Odbicie więźniów z aresztu Kriminalpolizei (27 lipca 1942)”- wykład online dr. Wojciecha Muszyńskiego w ramach cyklu „Warszawskie wędrówki z historią” - Warszawa, 15 listopada 2022

Co kryje się pod sformułowaniem akcja Daniłowiczowska? Kto ją zorganizował? Kiedy i gdzie została przeprowadzona? Na czym polegała?

Zapraszamy na kolejny wykład w ramach cyklu „Warszawskie wędrówki z historią”.

Dr Wojciech Muszyński zaprezentował temat „Akcja Daniłowiczowska. Odbicie więźniów z aresztu Kriminalpolizei (27 lipca 1942)”.

Jedną z najszlachetniejszych polskich produkcji kinowych okresu międzywojennego był – można by dziś powiedzieć thriller, czy film akcji – „Dziesięciu z Pawiaka”. Nakręcony w 1931 r., stał się wielkim sukcesem kinowym tamtej doby. Opowiadał o rzeczywistych wypadkach: odbiciu z więzienia na Pawiaku w 1906 r. grupy członków PPS, aresztowanych przez carską Ochronę. Spiskowcy weszli do więzienia w rosyjskich mundurach i wyprowadzili towarzyszy nie wzbudzając niczyich podejrzeń. Film ten wywarł ogromny wpływ na wyobraźnię dorastającego pokolenia II Rzeczypospolitej – Pokolenia Kolumbów. Mało kto bowiem wie, że tego rodzaju akcję, niemal kopiując metodę spiskowców z PPS, powtórzono w czasie II wojny światowej. Dokonali tego 28 lipca 1942 r. żołnierze podziemnej Konfederacji Narodu i Organizacji „Muszkietery” w Areszcie przy ul. Daniłowiczowskiej w Warszawie. I choć nie padł wówczas ani jeden strzał, to historia ta wydaje się tyleż spektakularna, co obecnie w ogóle nieznana.

Cykl „Warszawskie wędrówki z historią” organizowany jest przez Oddział IPN w Warszawie w Izbie Pamięci przy ul. Strzeleckiej 8. Spotkania odbywają się raz w miesiącu – zawsze w trzeci wtorek miesiąca.

Kolejny wykład:

20 grudnia 2022, godz. 17.00